

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik napokint reggel, kivéve hétfőn

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyedévre 5 kor.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

Egyes szám ára 6 fillér.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A pártonkivüliség.

Valljuk be őszintén, ma a pártonkivüliségben nemcsak politika és taktika, de bölcsesség is rejlik.

Politikai bölcsességnek is mondhatnók azt, hogy ma, amikor olyan jeles ember, mint Apponyi Albert gróf visszavonulni kénytelen a politikai küzdőtérrel, hogy ilyenkor visszavonulni a politikailag nyilvánosan bejegyzett cégek helyiségeiből igazi bölcsesség.

Tekintsünk csak végig a pártéletek mozgalmas dolgain. Mindenütt azt tapasztaljuk, hogy az elvek harca átváltozott a célszerűség harcává. A pártok, különösen az ellenzéki pártok teljesen színtelenné lettek és ennek tulajdonítható, hogy az ügyvezetett új pártnak is sikerülhetett teret hódítani. Maga az elnevezés új párt is magában véve sikernek nevezhető most, amikor az ország közönsége már régen vár egy olyan politikai mozgalomra, amelyet még eddigelé meg nem unott. Mert ha csakugyan végig elemezzük az új pártot, akkor azt kell találnunk, hogy ez is csak a színtelenségben született. Kormányképes ellenzék jelige alatt indult utnak és valósággal hódított is legalább megszületésekor és legutóbbi szegedi zászlóbontása alkalmával.

Bánffy személyétől nem tagadható el a rokonszenveség jellemvonása és tulajdonképen ez volt az új párt szerencséje, mert bizony e nélkül az eszmék erősségével nem győzött volna a mult „párt.” Mint párt valósággal fölöslegesnek mutatkozott, mert hiszen nincsen olyan politikai álláspontja, amely olyan különösen új, különösen céltudatos lenne, amelyért külön meg-

születnie érdemes lett volna. Elvei, eszméi nem újak és a sovénység, amelybe beleöltözködtek, nem teszik azokat ujakká.

Belső tartalomra tehát a színtelenség meg van az új pártban éppen úgy mint ahogy az meg van a többi nem kormányképes ellenzéki pártokban is.

Éppen ezért mondtuk azt cikkünk elején, hogy nagyon bölcös dolog ma nem tartozni egy párthoz sem, mert csakugyan a politikai élet most olyan hullámzást ért el, amely bizonyára nemsokára a teljes szélesendet fogja előidézni.

Az obstrukció, amely lezajlott, az ezer és ezer alku, amely a pártok közt volt, okozta azt a színtelenséget és ebből kikerülni alig is fog egy pártnak is egyhamar sikerülnie!

Új postaépület Szabadkán.

Mindenki tudja, hogy Szabadka, szab. kir. város postaforgalma harmadik helyen áll az egész országban. De azt is tudja mindenki, hogy ez az óriási forgalmu állami hivatal mindedig bérelt helyiségben volt kénytelen meghúzódni a közönségnek nem épen nagy örömére.

Most azt a hirt vesszük, hogy Szabadkán új postaépület építésére határozta el magát az állam.

Mindenki ösméri Szabadkán a törvényszéki épülettel szemben lévő üres telket. Özv. Parcsetics Félixné tulajdonát képezi. Mint értesülünk, az állam tárgyalásba bocsájtkozott a telek tulajdonosával a megvétele iránt és 62 ezer koronáért már meg is vette azt a felépítendő új postaépület számára.

Mi megnyugvással, városunk fejlődésén, haladásán érzett tiszta örömmel üdvözljük az állam e lépését. Ezzel

tartozott is nekünk. Mert mi, ez a 90 ezer lakossal bíró város az ország harmadik városa vagyunk. Posta- és távirda forgalmunkkal pedig hozunk annyi hasznot az államnak, hogy viszonzásul érte egy szép és önálló posta épület emelésével fejlessze városunk szépségét és e város kifejlett postaforgalmának könnyebb lebonyolításával szolgáljon annak a közönségnek is, a mely jövedelmét szolgáltatja.

Fizetésemelés meg a domestika.

Akárhogy is vesszük a dolgot, mindenkinek igaza van. Annak a tisztviselőnek és törvényhatósági bizottsági tagnak is, a ki kéri és adni akarja a 25%-os fizetésemelést; és annak a tanácsnak, meg bizottsági tagnak is, a ki e fizetésemelés szükségességét elismeri ugyan, de tekintettel a város nagy terheire, azt *ma még* megadni nem hajlandó.

Bizony, bizony, szomorú viszonyok között élünk. Nálunk *csak* szélsőségek vannak. Fényűzés és nyomor. A hol nincs vixespadló, magas ágy és drága fehér függöny, sokszor már a föld barnaságu kenyér sem terem meg minden nap.

Mert jól jegyezzük meg, nem az a szegény, a ki koldul. Ezt bebizonyította már a gyakorlati élet is, de bizonyos lélektanilag is.

Az embereket szünetlen és folytonos koldulásra — persze van kivétel is — a legutálatosabb és legtelhetlenebb pénzvagyviszi. A koldus erszénye mindig tömött. Sőt némelyik a harisnya csücskében több pénzt hord, mint a mennyit egy szerény polgári család hónapokon át elkölt.

Ezek a szegényeknek egyik neme. Utálatosak és türethetlenné. Az emberbe mindenhol belekapaszkodnak. Képesek éjjelt napallá tenni, csakhogy minél többet koldulhassanak.

A társadalom ezeken segít. Hogyan? Uton utfélen krajcárokat ad nekik. A hol lakodalom, ahol temetés van, vagy másvalami különös dolog, ott ezek az élősdiék csoportosan megjelennek, Vigadót, buslakodót körülvesznek kinyújtott tenyereikkel, melybe Isten ments hogy valaki kevesebbet tegyen, mint a mennyi, ők várnak.

VIZGYÓGYINTEZE
A GÖZFÜRDŐ TELEPÉN.

Gyógymódok: vizúra: ülő félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és vérérdények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villany- és fényfürdők specíficus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak

„Garasos nagysága,“ „garasos ifjú“ és a többi gunnyal bemázolt kifejezésekkel illetik azt, aki nekik szétoztott garasokat talán nehezebben nélkülözi, mint a hogy nekik arra szükségük van.

S itt eljutottunk a szegények *második* neméhez. Ezek a szemérmes szegények. Tisztességes, dolgozó polgár emberek. A kik szeretnek rendesen ruházkodni, intelligentiájuknak, kapott műveltségüknek és lelki világuknak megfelelően élni. A rendes ruhát igaz — többé-kevésbé fel is öltik. Esznek is. Már a mit. Néha isznak is. A keserűség sok mindenre ráviszi az embert. De hogy mennyi gond, a megalázkodás miatt szenvedett fájdalom és a sok-sok csalódás felett érzett keserűség kíséri pályáján az ilyen embert, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Bizony az ilyen ember inkább éhen hal, semmint koldulásra nyujtsa tenyerét ki.

A szélrózs a minden irányában pedig nyomor látunk. A pincelakások bűze, az egy-két háromszobás lakásoknak egykor társadalmat felforgató nyomora mindenfelől kiált felénk, Mit tegyünk?

A hol lehet, enyhítsük úgy a nyomort mert a hol rendes lakás és ruha van, ott még nincs jólét, nyugalom, békesség; ezt az emberek, ha ha éheznek is, megszerzik-hogy az ne tűnjék fel adománynak. Tekintse mindenki úgy a kapott összeget, mint munkájának rendes bérét. És ne tartozzék érette semmi mással, mint becsülettel, tisztességgel, hűséggel hivatalának.

Hol lehetséges ez leginkább? A hol tömegesen dolgoznak az emberek, az ugynevezett hivatalnokoknál. Emeljük hát ezeknek fel a fizetését. Ugy is rászolgáltak. Meg hát be is látjuk, hogy megérdemlik.

S ekkor előáll a másik kérdés. De honnan? Miből? Hiszen akkor új adót kell kivetni. Ezt pedig a polgárság el nem bírja.

Igaz, hogy nincs a tisztviselőknek se pénzük, de nincs nekünk se.

S ekkor megáll az okoskodás. Az ember csak a levegőbe bámul. És kétségbeesetten kérdezi: Mi lesz hát ebből?

Daja.

POLITIKA.

— Telefon értesítés. —

A jövő évi költségvetés. A képviselőház pénzügyi bizottsága hétfő délelőtt tizenegy órakor ülést tart, a melyen a kereskedelmi miniszter tárcáját tárgyalja.

A delegáció. A magyar delegáció ülése. A magyar delegáció ma tartotta első érdemleges plenáris ülését.

Az ülést jóval tizenegy óra után nyitotta meg Szél Kálmán elnök. A beérkezett irományok felolvasása után bejelentette, hogy Ernuszt Kelemen megrongált egészségi állapotára való tekintettel a bizottsági tagságról lemondott s helyette gróf Csáky Viktor póttagot hívták be. Miután ez is a felmentését kérte, a következő póttag, báró Ambrózy István lép a helyébe.

Ezután Falk Miksa, a külügyi albizottság előadoja terjesztette be az albizottság jelentését, melyet nem olvastak fel, mivel ugyanis megjelent nyomtatásban. Így az előadó csak rövid néhány szó kíséretében ajánlotta azt elfogadásra.

Az első szónok az ellenzékéről került ki. Lovászy Márton nem fogadja el az előadó javaslatát s a külügy vezetőinek nem szavaz bizalmat, mert a külügyi politikában nem látja Magyarország önállóságának kidomborítását, de nem látja azt a szükséges óvatosságot sem, amely a fenyegető veszedelmeket elhárítaná. A monarchia balkáni politikája egyenesen Magyarország érdekei ellen való. Éles szavakkal elítélte Goluchovszkynak Törökország ellen használt fenyegető hangját. Ez ellen Magyarország egész közvéleményének tiltakoznia kell. (Mozgás.) Szól ezután a

háromszövetség hátrányairól. Majd Ausztria és Magyarország közti viszonyról foglalkozik.

A német kereskedelmi szerződés. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy az osztrák és a magyar kiküldöttek holnap reggel utaznak Berlinbe, a hol e hó 30-án kezdődnek a német kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások. Az előzetes értekezlet alkalmasint már vasárnap megtartják. A német kiküldöttek már visszatértek Brüsszelből. Az osztrák-magyar vámértekezlet legutóbbi tanácskozásai annyira egyetértésre vezettek a német birodalmi kormány követeléseivel szemben elfogalandó álláspontra nézve, hogy a két kormány jóváhagyása pusztán az alakiságokra szorítkozhatott.

A dráma.

Az a műfaj, a melyről a közel jövőben mindenki legtöbbet vár.

Azt mondják és pedig igen sokan és hozzá értők, hogy a magyar dráma most van kialakulóban.

És mintha ezeknek igazuk lenne.

Drámát is sokan irnak, igaz. Sőt majdnem igaz az a vád pl., hogy a mely diák lyrai (persze szerelmes) verset nem ír, az drámát-okvetlenül ír.

Tömerdek sok (már aránylagosan) drámapályázatot tűznek ki. A tudós társaságok, a városok törvényhatóságai stb. Igazán a mai társadalom legbecézettebb műfaja a dráma.

És mintha mégis drámánk lenne legkevésbé. A lyrának megvan Petőfije, Balassija mellett a maga kora; a regénynek nemcsak Kemény Zsigmondja és Jókai Mórja, de kora is van; a mikor virágzott, a mikor mindenki ezt irt mindenki ezt olvasott. Ugyanigy vagyunk az epossal is.

De hol a dráma kora? Kétségtelen, hogy Katona és Madách elsőrangú lángszellemek; az is bizonyos, hogy Tóth Ede és a másik Tóth, nemkülönbben Kisfaludy Károly, Szigli-

Az asszony.

— A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

I.

Ott ült a szegény fiatal asszony az ablak mellett. Kézi munkája kis kezében. És el elgondolkodik sorsáról.

Egy éve csak, hogy asszony. Jól él az urával. Nem bántja őt. Ő sem az urát. És mégis. Mintha nem lenne boldog. Mintha sohse tudta volna: mi az a boldogság?

Heten voltak odahaza, ő a legidősebb. A harmadik tizennyolcéves nővére még mindig rövid szoknyában járt. Egy éve kapott csak hosszút. Hogyne, Mikor még két lány van előtte.

— Meg is örült, mikor Terka menyasszony lett. Most már ő a második. A lakodalomra már hosszú szoknyát kapott. Milyen jól állt neki!

Bár nyoszolyó lány nem lehetett. Ott volt a másik. Az Annus. Elég volt azt is ellátni mindennel. Már úgy ahogy. Mert hiába, első mégis csak a menyasszony.

És tényleg. Mintha ezen a napon ő lenne a világ központja. Mindenki őt nézi, mindenki őt bírálja első sorban. Üdvözlök, sok szerencsét, minden jót kívánnak neki. S a vőlegény oly figyelmes, oly gyengéd, oly kedves. Figyel minden szavára, minden mozdulatára. Ha kér valamit, úgy rohan azt teljesíteni, akár csak a közlegény a baka

káplár parancsait. S a menyasszony örül. Azt hiszi, mindig úgy lesz ez.

Elmennek a templomba is. A polgármesternél örök hűséget esküdött, párna a lelkész áldását adja. Örül mindenki. Még a negyedik leány is. Hogyne! Hiszen ezzel ő is közelebb áll a férjhezmenetelhez.

S az ábrándos, a tüzes szemű, a szerelemre vágyó fiatal lányból asszony lesz. Istenem! milyenek is álmodta ő ezt az állapotot. Azt hitte, hogy mindig olyan boldog lesz, mint menyasszony korában. Sőt boldogabb.

S ime. Belátja, hogy nem is tudja még, mi a szerelem? Érzi, sejti, de nem tudja. Hát ez a szerelem? Együtt élni, együtt lakni egy férfivel éjjel-nappal? A ki mindig oly hideg, kimért, komoly. A ki pontosan jön s még pontosabban megy. A ki még homlokát is mindig ugyanazon helyen csókolja meg. Hej! nem ilyenek képzelte ő a házasság életet, a szerelmet.

S most ott ül az ablak mellett és elgondolkodik. Édes Istenem! Hiszen ennek így kellett lenni. Odahaza még hat lány van. Aztán előbb-utóbb férjhez kell menni. Ha nem is a maga, hát a többiek kedvéért. Különbben szégyent tesznek rajta és megelőzik.

Aztán pénze sem volt olyan sok. Csak egy-két ezer. Hát mit várjon ezzel annyit? Az igaz, nem baj. Ez legalább szelid, tisztességes. Nem csalja meg. Aztán nem is

tulkövetelő. Bár a fizetése sem sok. No hiszen azért szerényen mégis csak megélnék valahogy

Utóvégre szegény lánynál nem a szerelem minden. Aztán meg szereti az urát. Meg nem csalná ezért a kerek világért sem.

Belépett az ura. Kis, mogorva, hetyke bajuszu ur.

— Kész a vacsora?

— Nincs lelkem. Nem tudtam, hogy ilyen korán hazajössz.

— Mi van?

— Marhapaprikás.

— Marhapaprikás! Nem eszem.

— Tán mást kívánnál?

— Nem. Mondta mogorván a háziur.

Ebben a pillanatban lépett be egy lefátyolozott, sötét selyemruhás nő személy.

— Bárdos urat keresem.

— Én vagyok az. Mondta elpirulva Terka férje.

S egy pár szót suttogtak. A hölgy távozott.

— Hivatalos ügy. Semmi. Mondta Bárdos.

— Rögtön készítem a vacsorát.

— Nem hiszed?

— De.

— Hivatalos ügy. Semmi más.

II.

Terka ismét ott ült az ablak mellett. Már sápadtabb volt. Soványabb is. Csak szemében lobogott a tűz a régi hévvel még. De

geti, Csíky a magyar drámának kitűnő mes-
terei; de hol az az ember, aki a drámairás-
nak egy sajátos korszakából emelkedett volna
ki és aki maga egy kort, a drámairásnak
korát képviselné?...

Vörösmarty korában mindenki epost ir.
Egyik nagyobb verses munka jön a másik
után. Végül 1825-ben megjelenik Vörösmarty,
hogy Zalán futás ával egy kornak nyelvészeti,
hazafias és költészeti törekvéseit bámulatos
sikerrel betetőzze.

Petőfi az 1825—1848. terjedő korszaknak
a megtestesítője. Ennek a forrongó, ennek a
lázongó 23 esztendőnek egész jellegét magán
hordja. És mikor letűnik ez az előretörő
kor. le kell tűnnie Petőfinak is.

A regényírás korszakát a három báró mel-
lett kétségtelenül Jókai teremti meg. S ha
megengedjük is, hogy a tragikum erejére, a
jellemzés igazságára, realitására nézve Kemny
a legnagyobb magyar regényíró, mellette kö-
vetelnünk kell az elsőséget Jókai számára a
stilus bája és közvetlensége, az előadás ma-
gyaros egyszerűsége, a jóízű humor tekinte-
tében Ezekkel szerezte Jókai nagy olvasókö-
zönységét: az egész magyar népet a világ
minden nemzetének művelt fiát.

Ő megcsinálja a regényírás és olvasás
korát.

A drámának még nem volt kora. Ma min-
denki drámát ir. De ez nem *utánzás a mult-
nak. Tapogatózás a sötétben.* Tekintgetnek
jobbra, balra, hátra az emberek, de csak
előre mennek. És ebből a tapogatózásból
alakul ki az új magyar dráma stílus, az új
magyar dráma.

A mi korunk tehát kohó, melynek belse-
jében lázas munka közepette alakítanak egy
testet, a magyar drámát. Talán még csak a
fej hiányzik. Talán több. Azonban bizonyos
hogy a test már *holnap* egész lehet. S ezzel
ez a kor, a *mi korunk* bezárul. Kezdetét
veszi egy új kor, melynek folytatásaként az
már mintha a nagy szempillák alatt is bá-
nat váltotta volna fel a régi tűz egy részét.

A vacsora az asztalon áll. Gőzölgött.

— Nem eszel? Kérdezte Bárdos.

— Nem.

— Miért?

— Beteg vagyok.

S ebben a pillanatba ismét a régi, selyem-
ruhás hölgy állított be. Bárdos már el sem
sápadt.

De a selyemruhából kikandikáló nagy
szőke fej egyszerre kelepelni kezdett. Le-
hordta Bárdost mindennek.

— Menjen, aztán tartson magának utcai
szeretőt, ha ilyen aljas. Mondta a selyem
ruhás. Rá se köpök magára többet uram. A
házasságot se kell hogy felbontsa a felesé-
gével. Nem. Aljas. Másnak is ezt ígerte. Itt
a jeggyűrűje. Nem kell. Aljas. Alászolgája.
S ezzel elrohant,

— Hiszel neki? mondta Bárdos. A prin-
cimmél volt a válóügye. S most, hogy min-
den kapaszkodása dacára a bíróság elvá-
lasztotta férjétől, így akarja a bosszuját ki-
tölteni. A családi békémet akarja megzavarni!..
Hiszel neki?...

— Nem... csak neked hiszek... Egye-
dül neked.

S leültek a vacsorához. És Bárdos még
jóízűen tudott vacsorázni.

irodalomnak mindig más-más ága nyomul
előre folytonos alakulásban, fejlődésben. S
aki ilyen alakulásnak korszakát csinálja, az
az egyéniség a nagy ember.

Talán végzetszerű alak, aki vagy csinálja
korát, vagy akiben egész kora megnyilvánul.
Talán tüneményeszerű lángszellem, aki hatal-
mas egyéniségével határkövet tesz az egymás-
után következő pillanatok közé és szinte sa-
játos formát ad az idők egy bizonyos sza-
kának.

Akárhogy is legyen, a mi számunkra az
időben korszakot, az alkotásban újat teremt
Nékünk ezért drága, ezért becses. Ezért na-
gyobb a többinél. És ezért csodáljuk. Mert
az idők folyását állította egy pillanatra meg
és kényszerítette, hogy énjének alakját fel-
vegye.

Hiába. Shakesperet Lily és Marlowe nél-
kül elképzelni nem lehet.

Az új magyar dráma megteremtője a jelen
kor mozgalmi nélkül el nem jöhet.

Pedig el kell jönnie!

Azért hát csak becézzük a drámát! Tüz-
zünk ki díjakat! Ha sok a pályázó. nem baj.
Mindegyik mű a magyar dráma kialakulásá-
nak utját egyengeti.

És ki tudja, melyik jelíges levélkéből fog
egyszer csak kihullani az a név, a mely szá-
munkra az új magyar drámairodalom fejlő-
désének sikeres betetőzését a nemzeti iro-
dalom újabb fényét, újabb dicsőségét jelenti?!

Önkéntes tűzoltóink üdvözlése.

Szabadka város egész közönségének élénk
emlékezetében van még bizonyára az a szép
ünnepség, amelyet a helybeli önkéntes tűz-
oltó-testület fennállásának 15. esztendeje
alkalmával rendezett. Ők kezdték ezen
ünnepély rendezését, de mi ünnepeltünk.
Ünnepeltük a mi derék tűzoltó-testületünket
és annak mentő osztályát, amely már oly
régóta teljesít mindnyájunk javára lelki-
ismeretes és hasznos szolgálatokat.

Azonban nemcsak mi szabadkaiak, de az
egész országnak minden tűzoltó testülete
élénk érdeklődéssel nézte a mi országszerte
híres tűzoltóink szép és megérdemelt ünne-
pélyét. Erről tanuskodnak a tűzoltó-parancs-
noksághoz úgy az ünnepély előtt, mint után
érkező üdvözlő iratok. Ezek közül az alanti
kettőt különös érdekeltségénél fogva leközöl-
jék. Az egyik a bpesti mentő-egyesület
igazgató-főorvosától, a másik pedig a Magyar
Országos Tűzoltó-Szövetség elnökétől érke-
zett. Az üdvözlő iratok a következők:

Budapest, 1904 május 23.

Bajtársi igaz szeretettel kívánom, hogy a
testületet a jövőben is eredmény, jólét és
dicsőség kövesse, hogy úgy mint eddig, pél-
dát vehessenek róla a többi hazai testületek.
Hurah! A budapesti mentők:

Dr. Kovács Aladár,

kir. tanácsos,

a bpesti mentő-egyesület igazgató-főorvosa.

Az önkéntes tűzoltó-testület Tekintetes
Parancsnokságának

Szabadka.

A 15-ik évforduló alkalmából fogadják a
a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnök-
ségének legöszintébb szerencsekívánatait. —
Adja az ég, hogy testületük még számos ily

jubileumot ülhessen városuk és hazai tűz
rendészetünk javára és dicsőségére.

Budapest, 1904 május 23.

Bajtársi üdvözléssel:
Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

HIREK.

Műkiállítás jourja.

A nemzeti Casino disztermeiben rendezett
műkiállítás ismét fényes közönséget gyűjtött
egybe. Már a szerdai jour fényesen sikerült.
A mai azonban, a veneégek számát tekintve,
még a szerdait is felülmulta. Ennyi szép
asszonyt és gyönyörű leányt együtt látni
igazán ígéző látvány. Maga a programm is
ugy volt összeállítva, amely fényes sikert
ígért a kiállításnak. Hanem akinek mégis
elsősorban köszönhető a jour fényes sikere,
az Birkáss Gyuláné Szuszich Adrienne urnő.
Akinek nevéhez Szabadka város emberbaráti
és kulturális nagy jelentőségű ügyeiben
annyi siker fűződik, az most is lankadatlan
ügyeszeretettel karolta föl a műkiállítás ügyét
s városunk hölgyközönségének élén oly tar-
talomdu estélyeket rendezett, minők vete-
kednek a főváros ily irányu jonrjaival.

Klászik Lehel Gaál Ferenc zongorakisé-
rete mellett előadta Zsadányi Arnold Bihari
érezgős cz. művét. Nagy sikert aratott.
Hubai Károly darabjait Sztojkovits Zorka
urhölgy énekelte Kersch Mihály precíz
zongorakisérete mellett. Gyönyörű, iskolázott
hangja elbűvölte a hallgatóságot. Oly lelkes
taps kísérte művészi előadását, hogy újból
énekeloie kellett ekkor egy classzikus olasz
darabbal lepte meg a közönséget.

Horvátovics Ernőné urnő Sipos „Világosi
cimbalmos“ c. darabját interpretálta nagy
bravurrat. Ilosvay Hugó monológját (Oh ezek
a férfiak) Kertész Márta urhölgy szavalta
Une enfant horrible. Csoda gyermek. Született
művész. Bámulatosan játszik a humor ska-
láján kitűnően imitálja a félszeg embereket.
Csupa kacagós és üve nevetés. Nem csoda,
hogy frenetikusán megtapsolták. Mindenki
valóságos művésznőt jósol belőle, ha e pá-
lyára lépne. Klászik Lehel Gaál Ferenc zon-
gora kiserete mellett, gyönyörű népdalokban
szólalta meg szépen szóló hegedűjét. Azután
rázendítette a cigány s mi nem igazabb
szavakkal nem zárhatjuk be sorainkat mintha
azt mondjuk, hogy: Szép volt nagyon szép!

— **Kinevezés.** Dr. Császka György kalo-
csai érsék Pfalcz Jakab volt zombori róm-
kath. káplánt bácsujlaki plébánossá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Dr. Falcione Árpád köz-
jegyzőhelyettes eljegyezte Fernbach Irént özv.
Fernbach Antalné nagy műveltségű leányát.

— **Szerbjeink Pünkösdje.** Holnap és
holnapután ünneplik a szerbek a pünkösdi
ünnepeket. Így hát előreláthatólag fogják is-
mét városszerte járni a hírneves kólót.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma
közli, hogy a belügyminiszterium vezetésével
megbízott m. kir. miniszterelnök Bács-Bod-
rog vármegyében a németpalánkai anyag-
könyvi kerületbe Frey Márton segédjegyzőt
anyagkönyvvezető-helyettesé nevezte ki és
őt a hazassági anyagkönyv vezetésével és a
házasságkötésnél való közreműködéssel is
megbízta,

— **Új távbeszélő előfizetők Szabadkán.**
Az utóbbi időben a távbeszélő előfizetők

száma örvendetesen emelkedik. Kétségtelenül kellemesen ható és örvendetes jelenség ez, mert míg egyrészt a forgalom fejlettsége mellett tanuskodik, másrészt mutatja, hogy az új postafőnök, Szeghő buzgálkodása következtében mindtöbben veszik igénybe ezt a forgalom lebonyolítását megkönnyítő eszközt. Az új távbeszélő előfizetők a következők: 208. Kunetz Kálmán, 210. idb. Vojnits Sándor, 212. Eichner L. 238. Lányi Mór, 231. Karsai és Weisz, 290. ifj. Gálfy György, 291. Theodorovits József, 292. Peics Anna, 293. Erdőgondnokság, 294. Palicsi halászház, 301. Meznerits József, 302. Braun Adolf, 303. Spitzer Ignácz, 304. Izr. lelkészi hivatal, 305. Frank Sándor, 306. Frank Sándor és társa. 307. Földmivelők takarékpénztára, 308. Bácskai Hitelbank, 309. Fimpl István Weselényi-utca, 310. Dr. Majoros Adolf, 311. Dr. Janiga János. Palicson: 16. Szigeth-József, 17. Coneri Vimos 16. Kainer Vilmos. Miután jövő hó elején az előfizetők új névsor fog megjelenni, azok akik még mostanában mint előfizetők jelentkeznek, az új névsorban fölvetetni fognak.

— **Névmagyarosítási mozgalom Hala-**son. Hermann Ferencz dr. halasi ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag akcióit indított nagyobbmértű névmagyarosítás iránt. Indítványt tett a törvényhatósági bizottságban is, hogy az összes tisztviselők nevük magyarosítására köteleztesse, egyszersmint, hogy városi tisztviselővé csak az legyen választható, akinek vagy teljesen magyar hangzásu neve van, vagy ilyen név felvételére hajlandó. Ajánljuk nagyon sokaknak figyelmébe ezt az üdvös mozgalmat. — Ugyancsak ma értesülünk arról is, hogy Csongrádban a városatyák állatorvosi állás betöltésére készültek. A választást megelőzőleg elhatározták, hogy indítványt adnak be a közgyűléshez, mely kimondja, hogy hivatalnokaitól megköveteli, miszerint idegen neveiket megmagyarosítsák, különben a pályázatból kizárják. Erre a szép és nemes indítványra pedig az készítette a csongrádiakat, hogy az állatorvosi állásra pályázók kérvényein igazán abszurdum neveket olvastak a csongrádi magyarok. Utóvégre Magyarországon vagyunk.

— **Népiünnepély.** A szabadkai első nőegylet és Szt.-Antalról címzett kath. népkönyha egyesület 1904. évi június hó 19-én a városligetben népiünnepélyt rendez. A népiünnepélyen táncok és állatsorsjáték lesz.

— **A szabadkai ipartestületi dalárda** július 10-kén a városligetben hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendez.

— **A Lloyd új épülete.** A helybeli kereskedők Lloyd egyesületének helyisége eddig a Batthányi-utcában volt. Mint értesülünk, a Lloyd nemsokára teljesen külön új épületet kap a Nemzeti kávéház szomszédságában.

— **Asztalosok sztrájkja.** Mint lapunkban annak idején megírtuk, a helybeli asztalos munkások részletes sztrájkot határoztak. Meg is kezdték Varjas Sándor műhelyében. Azonban a mesterek is nagyban szervezkednek. Epen ezért a munkások elhatározták, hogy minél előbb általános sztrájkba lépnek.

— **A vas és fémmunkások** szintén nincsenek megelégedve helyzetükkel. A fizetést kicsinylik, a munkaidőt sokalják. Most tehát ők is általános sztrájkra készülnek.

— **Az önkéntes tűzoltótestület** pünkösdi ünnepélyének költségvetéséről a következő

kimutatást kaptuk. Összes bevétel volt 1311 kor. 50 fill. kiadás 625 kor. 49 fill. tiszta bevétel 686 kor. 01 fill. Fölülfizettek Krausz és Fischer 4 kor. Geiger István 1 kor. Hubert Károly 1 kor. Fogadják a parancsnokság köszönetét.

— **Pernicska Matyás az ügyészségnél.** Tegnap hallgatta ki László Géza alkapitány a lengyel-utcai koldusnak gyilkosát. Ma már az ügyészségnek adták át a nagyon is rossz utra tért öreget. A mellbe szurt Sűrűs Annus állapota ugyszólván a régi, változatlan és veszélyes. Még nem hallgatták ki.

— **A szabadkai asztalosmesterek** hétfőn este 7 órakor az ipartestület helyiségében nagy értekezletet tartanak. Az értekezletnek egyetlen tárgya, hogy a héten kiűtött részletes sztrájkjal szemben mi tévők legyenek.

— **Miniszteri kiküldetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter id. Frankl István m. kir. főgymnáziumi igazgatót a szatmárnémeti kir. kath. főgymnáziumban és a pozsonyi állami főreáliskolában tartantó folyó tanévvégi szóbeli érettségi vizsgálatokhoz elnökül küldötte ki.

— **A szabadkai divat és rövidárú kereskedők** a tagnap tartott értekezletükön elhatározták, hogy üzletüket f. év június hó 1-től este 7 órakor zárják.

— **Az ügyvédi gyám- és nyugdíj intézet.** Ügyvédi körökben országszerte nagy az érdeklődés az ügyvédi gyám- és nyugdíj-intézet kérdése iránt. A budapesti ügyvédi kamara a miniszter által leküldött javaslat tárgyában holnap tart rendkívüli ülést. Ugyan e tárgyban a helybeli ügyvédi kamara holnap d. e. 10 órára hívott össze rendkívüli közgyűlést.

— **A baja—battaszéki hid** felépítése és a forgalomnak leendő átadása egy pár évig ismét késlekedik, mert a kereskedelmi miniszterium ez évben csak a székely vasutak és utak kiépítését eszközölheti és így az építkezést a jövő, vagyis 1905. évben kezdik meg, hogy azt lehetőleg 1906-ban átadják a forgalomnak. A gombos—erdői hid építésére csak ezután kerül a sor.

— **Állásokat** nyerni legbiztosabban csakis az »Országos Általános Pályázati Hírlap« útján lehet, mely az állástadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állástadók is nagyobb részben e lap útján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselői, gazdasági, hivatalszolgai, pénzügyi, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címek kiírásával. Ingyen melléklete a »Jegyesek és Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor., egyes szám 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 18. Képviselők fiókkiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

— **Házassági célból** ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja« útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért

küldetik az »Országos Pályázati Hírlap«-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18.

Szórakozás.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő Ur! Olyan biztosan tudom, mint 2-szer 2 az 4, hogy ezen cikk címének elolvasásakor nagyon sokan fogják mondani, mit beszél ez szórakozásról? Kell is nekünk szórakozás! Kenyeret adjanak, nem szórakozást! Mit ér a csilinder, ha üres a gyomor?

Hát én erre csak azt mondom, hogy lassan a garattal! Spanyol nyugodtság. Semmi hevesség.

Kezdem pedig ott a dolgot, hogy szórakozás igenis kell. Értem pedig szórakozás alatt a léleknek a tesire is jótékony hatásu olyan üdülését, melyben minden további költség és megterheletés nélkül részesülhetünk a munkaidőn felül megmaradt egy-két órácskában.

Ki fogja pl. azt mondani, hogy a beszélgetés nem szórakozás. Beszélgessek akár férfivel, akár nővel. Mindkettőnek megvan a maga kellemessége, a maga jó oldala. Annyi szent, hogy mikor beszélgetek, vagy panaszkodom s ezáltal saját lelki fájdalmon könnyitek; vagy pletykázom a szó szűkebb, vagy tágabb értelmében s ezzel is az időt ütöm el; vagy esetleg finomabb dolgokról: művészet, politika stb. folytatok diszkurzust s ebben az esetben kétségtelenül hasznos lelki gyakorlatokat végezek. És a többi. Így vagyunk a többi szórakozással is.

Van nekünk pl. nagyon szép parkunk. Van nekünk városligetünk is. Sőt van egy gyönyörűségesen szép, isteniesen kellemes Palicsunk is. Ide, igaz-e, egyik helyre sincs belépő-díj. Legfeljebb, ha Palicsra megy az ember, hát a villanyos pénzbe kerül. Már most van-e jobb, hasznosabb és kellemesebb szórakozás, mint az ilyen helyeken pl. esténként, vagy estefelé sétálni, üldögélni, discurálni.

Ugy-e nincs? És mennyivel kellemesebb még az ilyen szórakozás, ha a sétálás, a discurálás mellé kis zene is szól. Akárki mit mond, bizony ez jól esik az érzékeinknek, jól esik a füleinknek. És leginkább kell ez a szegényeknek; akiknek feje a családi és hivatali gondoktól zug; akik tele vannak fájdalommal, örökös küzdéssel, de szeretettel is.

A gazdag ember, a jómódu hallgathat pénzért zenét. A gondja se olyan sok. Az élvezete is több. Nem is élvez annyira, mint az a szegény, aki ritkán élvez. Az ételt csak az tudja igazán megbecsülni, aki már éhezett is. Akit minden fáradalom, minden küzdelem nélkül vár nap-nap után az ételeknek, mindenféle számu és minőségű tája: oh az nem tudja, milyen édes a kenyér!

Esedezem hát szerkesztő urhoz, tegye ki e pár sorom és benne a következőket még. Van szabadkán annyi ember. Sétálni is szoktak itt is, ott is. Miért nincs hát nálunk soha térzene?

Nem emlitem Szegedet. Az nagyobb város. De ott van Arad, Miskolcz, Temesvár, stb. Mind kisebb város, mint Szabadka. S mind egyikben van hetenkint egykétyszer térzene.

Az igaz, nálunk nincs ezredzene. De hiszen van a városnak saját költségén fenntartott tüzoltó-zenekara. És pedig jó. Díjat is nyertek már. Nem is utolsót. Sőt egyszer az elsőt.

Mért nem játszik hát ez? Hogy néhanapján üdülésünk közben a zöld között lenne kis közös szórakozásunk. Amit élvezhetne szegény és gazdag, férfi és gyerek.

Nem lenne abban a pillanatban különbség közöttünk ott. A gazdag füle csak úgy élvezne, mint a szegényé, aki végre is megérdemli, hogy ezt a kis szórakozást megadják neki.

Csak ezt akartam írni. Semmi mást. A szerkesztő urunk alázatos szolgálja

Sz. J.

SPORT.

Értesítés a női-tornakör tagjaihoz. A bájos tavaszutó a szabadba csábítja az embereket és üdítő óráit mindenki a zöldben tölti. — Hódolva a természet e vonzásának, úgy szintén ez időt követő nagy meleg lakasztó volta a zárt helyiségében való tornázást kellemetlenné teszi: azért a vezetőség elhatározása folytán f. évi június hó 1-től kezdődőleg vacatio tartatik egész szeptember hó 1-ig: miről az érdekeltek ez úton értesítetnek. Azon reményben mondok »Isten hozád«-ot a kör távoli kedves tagjainak, miszerint őszre viruló egészségben üdvözölhetem mindnyájokat. A viszontlátásra! Szabadka 1904 évi május hó 28-án. Sátoriné Etelka, női tornakör művezetője.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az esküdtek. Az 1904. év III-ik ülészakára a helybeli kir. törvényszék elnöksége már összeállította az esküdtek névsorát. A kisorsolt harminc rendes és helyettes esküdt a következő:

I. Rendes esküdtek: Kunetz Kálmán, Majland György, Latki Lajos, Kalivoda Andor, Dr. Vécsei Emil, Kovács Sz. István, Andrásy Sándor, Lóvy Mór, Dr. Kertész Ignác, Sinkovics Ferenc, Pausics Szilveszter, Illgen János, Kálmán Károly, Konec István, Hoffmann Máté, Róth Ármán, Kuti György, Dr. Kráhl Lipót, Dulics Gergely, Dr. Majoros Adolf, Dr. Piller Arthur, Varga Ágoston, Moldoványi József, Guttmann Lajos, Bibó Bige György, Havas Ferenc, Buchwald Lázár, Dr. Vojnics Dezső, Lendvay Antal, Dr. Balogh Lajos.

II. Helyettes esküdtek: Lengyel Ármán, Mamuzsits János, Kladek Lukács, Oresics Balázs, Racsmány Béla, Zemina Lajos, Vujkovits L. Boldizsár, Vörös Kálmán, Lapos István, Reiner Mór.

Jegyzék. A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra kitűzött ügyekről.

Május 30-án: Grác Márton és társa súlyos testi sértés. Ivánkovics Lukács lopás. Pertics Alajos és társai lopás. Hullmann József közveszélyű cselekmény.

Május 31-én: Lefkovics Béla lopás. Hegyes Márton súlyos testi sértés. Csernák István hamis tanúzásra rábíras. Keteses Fülöp lopás. Sarnyai Kálmán lopás.

Június 1-én: Dr. Ellinger Jenő becsület sértés, Pencz Nándor lopás és sikkasztás. Gyurasevics Sándor súlyos testi sértés. Szabó

Sándor lopás. Gráf Györgyné gondatlanságból okozott emberölés.

Június 3-án: Tamás János és társa lopás. Oláh István és társa súlyos testi sértés. Mojzes János súlyos testi sértés, Muesin FABIÁN OPÁS.

LEGUJABB.

A cár egészségi állapota.

Szi.-Pétervárról írják, hogy a lapoknak a cár egészségi állapotáról kiadott agályt keltő híreszteléseknek semmiféle komolyabb alapja nincs. Azon személyek, akiknek a cárt elutazása előtt és visszautazása után alkalmuk nyílt látni, csodálkozásukat fejezik ki a valótlán híresztelésekkel szemben, amelyekkel szerintük csupán a hangulatot akarták a háborúval szemben csinálni. Szerintük a cár a legjobb egészségnek örvend, naponta átveszi a jelentéseket és rendezi az állam gazdasági ügyeit.

Péter király koronázása.

A koronázás a legbizonyosabb tudósítás szerint Belgrádban augusztus hó 29., 30. és 31-én fog végbemenni. A koronázási ünnepély programja későbbben lesz megállapítva.

Bányamunkások sztrájkja.

A komlói szénbányákban, amely az Engel Adolf és fiai tulajdonát képezi, a munkások kimondták az általános sztrájkot. A sztrájkoló munkások száma 450. A nyugalmat mi sem zavarta meg.

A munkás szakegyletek feloszlatása.

A bpesti szocialista pártvezetőség értesülése szerint a kormány a munkásszakegyleteket felakarja oszlatni. Vasárnap e tárgyban a fővárosban több munkásgyűlést tartanak, a melyeken a szakegyletek ellen intézett támadásokkal s a belügyminiszter feloszlatási tervével foglalkoznak.

A pékvezéreket letartóztatták.

A sütőmunkások szakegyesületének a vezetőit Kápolnai József ellen elkövetett merényletből kifolyólag ma reggel letartóztatták. Tatár Dénest, a szakegyesület elnökét a Teréz-körút 39. szám alatt lévő üzemműhelyben, Molitorisz Gyulát, a szakegyesület jegyzőjét a lakásán és Koffler Nándort, az ujbpesti sütőmunkások szakegyesületének alelnökét Ujpesten. Rajtuk kívül még Sándor Mihály és Stark Béla sütősegédeket vitték be a főkapitányságra. Ma egész délelőtt faggatták őket és a beidézett tanukat Krecsányi detektív-főnök és Barta fogalmazó. A kihallgatás folyamán elrettentő részletek kerültek napvilágra. A rendőrség a legerélyesebben folytatja a vizsgálatot a szakegyesülettel szemben, amely nem elégedett meg a sajnós, immár uzussá vált bojkottal, hanem a vezetők nyo-

mása alatt terrorizmussal és vérrel akarták többnyire önző és tisztán vagyoni természetű céljaikat keresztülvinni.

Áruló szerető.

Schmidt Viktor bécsi ügynök vadházasságban élt Elfert Augusztával. A hét valamelyik napján összeszólalkoztak, miközben Schmidt nem a leghizelgőbb módon bánt Augusztájával. Ez bosszút esküdött és rögtön följelentette Schmidtet, hogy az Elfert leányán, Paulán merényletet követett el tavaly, amikor Paula 13 éves volt.

Elfert Augusztá azonban még a följelentés napján megbánta a följelentést és reábirta Schmidtet, hogy utazzanak el Bécsből. El is utaztak Klosterneuburgba, ahol öngyilkosságot követtek el. Kiderült, hogy a férfit a büntetéstől való félelem, a nőt az áruláson érzett megbánás vitte a sirba.

A háború.

Kuropatkin leve e a cárhoz.

Kuropatkin tábornok a következőket táviratozza Miklós cárnak e hó 26-áról: A 25-iki kutatáson megállapították, hogy a japán előrs egy csapata megszállva tartja a tkumenzani szorost és a Liaojang felé vezető nagy ut mellett lévő szomszédos Liaotianban községet. A Cszanzalini-szorost megerősítik. Szeludsanban és Tliandipudában jelentékeny haderőt fedeztek fel, honnan már 16-ika óta kisebb csapatok mozgását figyelték meg a Haicsöng felé vezető uton. E hó 20-án egy orosz járőrnek a haicsöngi uton akadt dolga egy ellenséges előrssel, miközben egy kozák megsebesült. Orosz járőrök e hó 21-én a japán csapatok mozgását látták Kabalinban, a Tajango folyó felé és három táborozó japán százados fedeztek fel, mely löni kezdett rájuk.

Japán hadi műveletek.

Picsevóban és Sziaokonvejében (?) szakadatlanul japán csapatokat raknak partra és különböző készleteket szállítanak a szárazföldre. Utóbb nevezett helyet erős csapatok tartják megszállva. Eddig megerősítést nem nyert hír szerint Takusánban 18,000 főnyi csapatot és több nagy ágyut raktak partra. Azt híresztelik, hogy japán csapatok soraiiban koreai katonák is vannak. Kavalinból a japánok egy mozdulatát jelzik és pedig, hogy a takusáni ut n Szalidzaipudza felé vonulnak. Kavalinnál erősségeket építenek.

Letartóztatott sikkasztó.

A berlini rendőrség — pénteken egy ottani szállóban letartóztatta Vojnits Hajdu Jakab szabadkai sertésnagykereskedőt, aki Bécsben 20,000 korona értékű hamis váltó forgalombahozatala után megszökött. A letartóztatott sikkasztót hír szerint egyéb bűnök is terhelik.

Fuvarozók kongresszusa.

Az osztrák és magyar fuvarozók kongresszusa ma fejezte be gyűlésezését. A vitatkozás során Klein József (Budapest) az usanseoknak a fuvarozó

iparban való megállapításáról értekezett. Sürgősen szükséges, hogy a fuvarosok szövetsége kidolgozza a szokás jogot, mely vitás esetekben zsinórmértékül kell hogy szolgáljon. Eisler (Budapest) azt indítványozza, hogy a vasúti társaságokhoz, valamint a magyar államvasut igazgatóságához sürgősen beadványt kell intézni, a melyben azt kérnék, hogy vonják vissza bizonyos javaknak a magyar refakciálásból való kizárását.

HIREK MINDENFELŐL.

Építőmunkások sztrájkja Bécsben.

Bécsben tudvalevőleg az építőmunkások egy idő óta részleges sztrájkban állanak. Erre az Építőmesterek Szövetsége elhatározta, hogy a munkát az összes bécsi építkezéseknél beszünteti mindaddig, míg a munkások rá nem szánják magukat arra, hogy a részleges sztrájkjal felhagynak. A munkájuktól megfosztott munkások elhatározták, hogy mindnyájan elutaznak Bécsből. A rendezők azt hiszik, hogy ez uton nemsokára 30—35.000 munkás hagyja el az osztrák fővárost s tér vissza szülőföldjére. A munkások nagyon biznak ügyükben, mert az ideai építkezési szezon a vidéken is igen kedvező s így reményük lehet arra, hogy a vidéken is hamarosan munkához jutnak. Ezenkívül biztatólag hat reájuk az, hogy a sztrájkpénztárhoz már igen sok adomány érkezett.

A Jókai-szobor.

A Kisfaludy-Társaság felkérte Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy-Társaság és a Petőfi-Társaság bevonásával alakítson bizottságot, mely a Jókai-szobor létesítése érdekében felhívást intézzen a nemzethez. E megkeresés folytán Berzeviczy miniszter felkérte az Akadémia s a két említett irodalmi társaság elnökeit, hogy az indítandó mozgalom módozatainak megbeszélése végett pénteken, június 3-án délután öt órakor a minisztériumban tartandó szűkebbkörű értekezletre néhány tag kiküldéséről gondoskodjanak.

A miniszteri tisztviselők szabadsága.

A miniszteriumi tisztviselők évenkénti szabadságidejére nézve mindeddig határozott rendelkezések nem állottak fenn. Azonban, értesülésünk szerint, a legutóbbi minisztertanács egyöntetűen abban állapodott meg, hogy a miniszteri tanácsosok évenként hat, az osztálytanácsosok öt, a többi tisztviselők pedig négy heti szabadságidőben részesíttessenek.

Jókai-emléktábla.

Jókai Mór mindig nagyon szerette a Balatont. Regényeibe és elbeszéléseiben sok helyet juttatott a »magyar tenger«-nek. Életének utolsó nyarát is a Balaton mellett, Siófokon töltötte, a hol tavaly májustól az ősz beálltáig egy viliában lakott. A villa tulajdonosa, Braun Dávid siómarósi földbirtokos az elhunyt nagy költő iránti kegyeletes tiszteletből emléktáblát fog elhelyeztetni a nyári lakon.

KÖZGAZDASÁG.

A Mercurbank és váltóüzlet r. t. jelentése.

A „Bácsmegyei Napló“ részére.

A vetések állása és a pénzügyi helyzete foglalja le ezidőszert a börzék figyelmét. A vetések állása, sajnos, igen sok kívánni valót hagy fenn. Rozsda és szárazság rontott ebben a tekintetben annyit, a mennyit a természet kedvezése jóvá most már alig tehet. Különösen a buza termést fenyegeti veszély s az ez iránti becslések 30%-os visszaesést jósolnak a tavalyi eredménnyel szemben. Ez a körülmény bizonyos lehangoltságot keltett újabb bizonyosságul annak, hogy egy fejletlen iparral levő államnak milyen eminens érdeke a kedvező aratás.

A kedvező momentumok sokasága természetesen megakadályozta a jelentékenyebb visszaesést, de a múlt héten megélenkült forgalom újra a legszűkebb határok közé szorult.

Ez első sorban a nemzetközi értékekre vonatkozik, melyek közül az osztrák magyar államvasut részvények határozottan gyenge irányzatot követtek. A helyi piac egynemely papírja mindazonáltal szilárd maradt. Így például a Ganz gyár részvények tetemesen emelkedtek arra a hirre, hogy a vállalat üzeme igen kedvező s megbízásokkal hosszú időre el van látva. Az utóbbi napokban nagy érdeklődés mutatkozott még a „Danubius“ gép és hajógyár részvényei után is, miután a hadügyi beruházásokból ezen vállalatnak előreláthatólag nagyobb megbízások fognak jutni. Emelkedtek végül még a biztosító intézetek közül a Pannonia viszontbiztosító részvényei.

A pénzügyi valamivel feszültebb s az elsőrendű malom váltókért 3 $\frac{1}{2}$ %-ot fizetnek. Mindazonáltal konstatálható, hogy a pénzügyi helyzete kielégítő.

A gabonatörsdén mostanában napirenden vannak a nagy árhullámok. Az országos eső előtt az esőhiány, meg utána a rozsda terjedése volt a speculáció vesszőparipája. Általában véve a sötétben látok dominálják a helyzetet, minék következtében a gabonaárak rohamosan emelkedtek. Rendszerint jól tájékozottak nézete szerint a termés viszonyok magukban véve nem indokolják a mostani magas gabona árakat s így ha csak az orosz

japáni háboru nem nyer újabb alakulást, ezek nem fogják magukat tarthatni. A mai üzlet szintelen volt s alig 7000 mm. kelt el változatlan árak mellett.

Az állatok betegsége Bácskában május 22-ig. Veszétség: bácsalmási Madaras; topolyai Topolya; zombori Orszállás; Zenta I. ker. Takonykór és bőrféreg; zentai Ada I. t. Zenta I. ker. Ivarszervi hólyagos kiütés: apatini Bácsszentiván, Sztapár 2. u. Rühkór: apatini Gombos 5 u. ló; kulai Kiskér ló. Kucura 4 u. ló; óbecsei Óbecse ló, Szenttamás 1 sz. ló; topolyai Bácsfeketehegy 1 t., Bajsa 1 t. ló, Ómorovica 4 u. ló; zentai Magyarkanizsa ló; zsablyai Csurog 4 u. Sertésorbánz: zentai Ada.

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi czégtől.)

1904. május 24-éről.

A mai vásárra összesen 12154 darab sertés volt bejelentve, felhajtott azonban 6349 német-lengyel és 5617 magyar sertés.

Az üzlet menete vontatott volt.

Különként élő sulyban fogyasztási adó nélkül: Első prima magyar sertés 105—107 fill. kivételesen 108 fill.

Közép- és öreg sertés 100—104 „
Könnyű- és szedett sertés. 92—98 „
Német-lengyel és erdélyi sertés 84—98 „

A tejszövetkezetek szaporodása. A földmivelésügyi minisztérium most adta ki a magyar tejszövetkezetek 1903. évi kimutatását, amelyből kitűnik, hogy két év alatt a tejszövetkezetek száma 517-re szaporodott. A tagok száma 50.450, az üzletrészeké 94.664

Vendéglő áthelyezés.

Van szerencsém a n. érdemű közönség b. tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő

vendéglő- és sörcsarnokomat

a Rudics-utóából a Wesselányi-utca 41 szám alá (a volt Piszárevics-féle sörcsarnok helyiségébe) helyeztem át, a melyet örök áron megvettem.

Kitűnő Villásreggeli! Ebéd- és vacsora előfizetések elfogadhatnak.

Tisztelt vendégeim további pártfogását a kitűnő ételek- és italokkal, valamint a gyors és pontos kiszolgálással továbbra is kiérdemelni minden igyekezetem leend.

Tisztelettel

Szemmáry János

vendéglős.

Szabadkát érintő személyszállító vonatok

INDULÁSI ÉRKEZÉSI

I D E J E

Szeged felé.

Szeged felől.

Regg.	D. e.	D. u.	D. u.	Este	Éjjel
5.25	9.40	2.10	6.01	9.10*	11.05

D. e.	D. u.	D. u.	D. u.	Este	Éjjel
9.19	12.53	4.09*	5.40	9.48	4.17 7.43

Budapest felé.

Szöllőtulajdonosok

Budapest felől.

Regg.	D. e.	D. u.	Este	Éjjel
5.05	9.46	1.56	6.05	11.50

és gazdálkodók

Regg.	D. e.	D. u.	D. u.	Este
4.05	10.11	12.33	5.47	7.57

Ujvidék—Zimony felé.

Kékkő, légyfor-

Ujvidék—Zimony felől.

Regg.	D. u.	D. u.	D. u.
5.30	1.22	4.15	5.56

gács, keménj,

Regg.	D. e.	D. u.	Éjjel
7.26	9.34	1.21	10.53

Zombor felé.

kénpor, zöldpor

Zombor felől.

Regg.	D. u.	Este	Este
5.00	2.02	6.10	6.25

fák és szőlők

Regg.	D. e.	D. u.	Éjjel
6.50	9.24	12.59	10.24

Baja felé.

Tovább: carbolsav, creolin, car-

Baja felől.

Regg.	D. u.	Este
4.50	1.47	6.43

bolineum, keserűs és csudasó.

D. e.	D. u.	Éjjel
9.29	12.43	10.28

Zenta felé.

I. rendű minőségben, olcsóbban mint bárhol. Ajánlattal szívesen szolgál

Zenta felől.

Regg.	D. u.
4.40	1.30

ZALÁN BÉLA

D. e.	D. u.
8.34	5.25

DROGUISA SZABADKÁN.

A vastagabb számokkal jelzettek gyorsvonatok.

*) Csak vasárnap és ünnepnap közlekedik május 2-től szept. 1-ig.

A szövetkezetek a múlt évben 88.6 millió liter tejet dolgoztak fel. Évi bevételük 10.5 millió korona volt. A tejszövetkezetek 39 vármegyében vannak megoszolva. A szövetkezetek szaporodásával vajkivitelünk jelentékenyen növekedett. A kivitel értéke a növekvő belfogyasztás dacára máris meghaladta a 10 millió koronát.

— **A tejszövetkezetek szaporodása.** A földmivelségi minisztérium most adta ki a magyar tejszövetkezetek 1903. évi kimutatását, amelyből kitűnik hogy két év alatt a tejszövetkezetek száma 417-re szaporodott. A tagok száma 50.450. az üzletrészeké 94.660. Ezek a szövetkezetek a múlt évben 88.6 millió liter tejet dolgoztak fel. Évi bevételük 10.5 millió korona volt. A tejszövetkezetek 39 vármegyében vannak megoszolva. A tejszövetkezetek szaporodásával vajkivitelünk is jelentékenyen növekedett. A kivitel értéke a növekvő belfogyasztás dacára máris meghaladta a 10 millió koronát.

Helyi gabonaárak.

Buza ma gyöngén volt kínálva mely tartózkodás gazdáink részéről a nagy szárazságnak tudható he. Csekély mennyiség; 8.80 9 koronáért kelt el.

Ugyancsak gyöngé kínálattal mellett rozsot 6.— zabot 5.20 ás árpát 6.— koronáért vásárolták

Tengeriben élénk kereslet nyilvánult: Csekély mennyiség volt kínálva, minélfogva 5.30—5.40 koronás árban vásárolták 50 kgként

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Május 28. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	810—811	913—14
Roszs apr.-re	—	—
Roszs májusra	—	—
Roszs okt.-re	692—691	693—94
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	582—581	584—85
Tengeri máj	531—530	532—33
Tengeri	543—541	542—44
Tengeri	560—559	565—66
Teng. jul. 1904	—	—
Repce	—	—
repce aug.	10.90—11.—	—

1011/1904. eln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város „Mária-Valéria” kórházában lemondás folytán egy 12000 kor. évi fizetéssel, lakás fűtés, világítás és élelmezéssel javadalmazott alorvosi állás jövén üresedésbe, arra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényüket Schmausz

Endre főispán urnál Szabadkán; legkésőbb folyó évi július hó 15-éig annál is inkább nyujtsák be, mert ezen időn túl érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Pályázóktól megkivántatik az egyetemes orvostudori oklevél, hosszabb horházi, vagy klinikai gyakorlat és nőtlenség, műtői oklevél a pályázónak előnyt biztosít. Az alorvos ki a kórházban köteles lakni, az első segélynyújtást kivéve orvosi magán gyakorlatot nem folytathat.

Szabadkán, 1904. május 25 én.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

11209 904. tan. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Mária Valéria kórház szemészeti osztályának kibővítéséhez szükséges fürdők, mosdó asztalok és a vízvezeték kiterjesztéséhez szükséges munkákra *f. évi június hó 6-án d. e. 10 órakor* a közművelődési ügyosztály helyiségében írásbeli zárt árlejtés fog tartatni: — Az ajánlatok a kitűzött időig a városi tanácsiktató hivatalában adhatók be. Az ajánlatok benyújtásával egyidejűleg az ajánlott összeg 10%-a bántópenz gyanánt leteendő.

A költségvetés és az árlejtési feltételek a közművelődési ügyosztályban megtekinthetők. Szabadkán, 1904. év május hó 26-án.

Dr. Bóllits József
tanácsnok.

Azonnali belépésre két szerény igényű könyvelő

állást nyer. Czim a kiadóhivatalban.

Palicsra, két kisleány mellé,
egy jó családból való

leány

kerestetik.

Czim a kiadóhivatalban.

Naponta friss házikenyér kapható.

Hegedüs Bálint Fia Ferenc

mokrini gőzmalmi lisztraktár

SZABADKA, DEÁK-UTCZA, VERMES-féle HÁZ.

Ajánlja legjobb minőségű saját őrlésű

Fehér lisztjeit, . . .

Tarhonya-liszteit és . . .

Roszs-liszteit

Továbbá különösen felhívom a n. é. — közönség szives figyelmét a —

szitált kenyérliszt- különlegességeimre.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

Hegedüs Bálint Fia Ferencz,
mokrini gőzmalom-tulajdonos.

Naponta friss, elsőrendű élesztő.

Egy jó karban levő kisebb könyvtárszekrény

•• megvételre kerestetik. ••

Cim a kiadóhivatalban

Magyarországi gépészek és kazánfűtők egylete

Gyöngytyuk utca 3. sz.

Bárhová díjtalanul helyez el szakembereket. Cséplésre vizsgázott egyénekkal nagy számban rendelkezik és arra már most vesz fel előjegyzéseket az elnökség.

MACZONKA KÁROLY paplanos és kárpitos

SZABADKÁN, Széchenyi-tér Bachrach-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Szabadkán a fenti cím alatt egy a mai kor igényeinek teljesen és megfelelően berendezett

paplanos és kárpitos műhelyt

rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkák izléses kivitelben és szolid árak mellett készülnek.

Midőn ezt szives tudomására hozom, egyben bártorkodom nagybecsű pártfogásáért eszedezni.

Kiváló tisztelettel

MACZONKA KÁROLY
paplanos és kárpitos.

A m. kir. államv. gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzeséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas COMPOUND lokomobilokat.

MILLENIUUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő
aratógépeket, valamint egyéb
mezőgazdasági eszközöket.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palot.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fü és teánygallérok	5 " "

Fényirda

■ a kiskápolna mellett ■

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Deák-utca 64. számú házban (Vermes ház) a kis kápolna mellett levő

fényirdát

átvettem és ott a fényképezés minden ágába vágó munkát a legjobb és legszebb művészi kivitelbe elvállalok, ugymint:

A rendes fényképezés **visit, cabinet, makkart, boudoir** fényes és matt (platin) papirosra. **Csoportokat, lakodalmi felvételeket, tájképeket, épületeket** kívül és belül, kis képek után életnagyságu képeket platin és bronz papirosra. **Deák és katona csoportokat, alkalmi albumokat, tableauxkat, lovas felvételeket,** kívánatra a háznál is eszközlök felvételt a legolcsóbb árban.

Hogy a nagyérdemű közönség képeim jóságáról meggyőződést szerezhessen, próba felvételeket és képeket bármily nagy-ágban **díjmentessen** készítik.

Midőn a nagyérdemű közönséget fényirdám látogatására felhívom, biztosítom a legszakmaszerűbb kiszolgálásról.

Teljes tisztelettel
Nagy Ferencz
fényképész.

Nedves lakások

szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. De csakis

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul.

Megbízásokat elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is:

Karsai Bertalan

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője
Szabadkán.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készitést.

Gazdaközönség figyelmébe!!

Ajánlom kender, kötél, zsinog,
zsák és ponyva raktáramat,

hol minden minőségű és nagyságu **zsákok, kötelek** u. m. istrángok, köőfékek stb. kaphatók. **Vizmentes takaró ponyvák, nyers és rostaló ponyvák** bármily minőségben és nagyságban **fél óra alatt készülnek.**

Nagy választék szebbnél szebb lóhálóknban, **tennis hálók, függő-ágyak és tornaszerekben.**

Egvedüli főraktár Szabadka és környékére:

Weitzenfeld Marcell

kender, len, kötél, zsinog, zsák és ponyva áru raktára
Szabadkán, Kovács-utca 294. sz.
Telef. n. 190.

A mű festőhez

czimzett egyházi szerel és festékek eskedés,

mű- és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel 20 éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővitem

egyházi szerel és festékkereskedéssel.

A „Műfestőhez“ czimzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések **egyházi képfestésre, templom festésre** bármely stylben; **szobafestések** magyar stylben; **termek és szállodák** modern kifestése; **anyozások, oltár-építések, szobrok polikromironása, másolások,** szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy

redeti gyári árakban számíthatok, s így vevőimet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak legujabb találmányomat

nedves falaknak ssárazzá tétele végett festés által,

mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a Bátori magyar új enyv,

mely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kiló 25 korona.**

FIGYELMEZTETÉSI

Minden háziasszonynak elkerülhetetlenül szüksége. Házilag festheti mindenki ruhák, flox kelme festékekkel (örvényileg védve). Tizenöt perc alatt elkészül, függönyök, blousoát érő ruhák festésével. — A festék minden színben kapható.

Ára egy tubusnak, mely 45 méter szövet megfestésére elegendő **85 fill. vagy 1 kor.**

Bátori (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üslet: Deák-utca 70-72-é ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.

MORVAI NOVÁK G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó,
márvány mozaik és cementáru gyár.
Vasbetonból épült saját házamban,
a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkálatokat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá tétele és gránitt-terazzó munkák.

Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és csement lapokból 1—6 színben, keramit lapok, kőagyagsövek.

Szabadalmazott **asphalt elszigetelő lapok** nedvesség ellen. **Asphalt papir, stb**

Külön osztály:

Cserépkánya gyári raktár

UZLETVEZETO:

DÁNIEL A. JÓZSEF

Bathány-utca.